

نورک پوری

[اون آلتیجی سنه]

نورک اویماقلری مرکز هبیتی طرفندره نشر اولنور .

جلد ۵

مایس ۱۹۲۷

نومرو ۲۹

تڼكه ولايتنده تخه جيلر

تخته جيلرك اعتقادات و عنعناتي حقنده صوك زمانلره قادار هيچ برشي نشر ايديلمه مشدى . بالان ياكليش افواه ناسده بعض روايت موجود ايسده بونلرك طوغريلغنه بالطبع حكيم ايديله من. بونك ايچون كنديلريله ياقيندن تماسده بولونمق، بر مدت آره لرنده قالمق و كسوميتلرينه رغماً عادت و اعتقادلرينه مهمالمكن واقف اولمق ايجاب ايتديكندن اهميتله تعقيم نتيجه سنده الله ايده بيلديكم معلوماتي بروجه زير بيان ايليورم .

۱۹۱۷ ده J. H. Mordtmann طرفندن برلينده منتشر « بركونكي توركيه » اثرينك بوزنجي محيغه سنده دنيليوركه: تخته جيلر مسلمان ده كيلدرلر، بونلري سني توركرك قزلباش عدايدرلر [V. Lus chan] نك بر اثرنده [به دو نه كسه را] نك « عجمستان شاهلني ، اربنه عطفاً : تخته جيلرك و حق نصيريلرك دخي اهل توحيد اولدقلىرني ادا ايدييور .

تخته جيلرك بربريني چوق سودكلىرني ويكدىكرينه حرمت ايتدكلىرني وقادينلرينك كندى مذهبداشلىرىندن قاجادقلىرني و شيوخلرينه صوك درجه حرمتله ماللرينك قسم كليسي و بردكلىرني بحث ايلمكده در .

آلمان مؤلفي [Franz-Babingea] تخته جيلره (tschepni - چيني) ويا (tschetni - چتي) وموردتمانك (Tsattvisat) ديدكلىرني و جينيلرك طربزون طرفلرنده ۱۴ نجى عصر نهايتلرنده ده كورلدكلىرني سويليور . فضله اوله رق سني

تورک‌کر نزدنده تخت‌جیلرک چراق سوندورنلر دبه شهرتلی اولدینی و بو تعیری
یانکز بونلر دکل بتون شیعیلر اسناد ایتدکلرینی یازیور .

غریبدرکه بوچراق سوندورن دبدکلری اقوامک تورک اولدقلری محقق ایکن
(Henry Rawlinson) بونلرک بک اسکی یهودی بقایاسی اولدقلرینی بیلدیرمکده
وبو چراق سوندورنلرک دیانه نهری وادیسند و موصل و لایقنده و حق هندکوش
حوالیسند بولندقلرینی بیان ایتمکده در . بونلردن باشقه برجوق اثرلرده تخت‌جیلرک
اسملری کچورسده ، هیچ بریسند حقیقی اعتقادلربنه دائر معلوماتک بولنامسی
بونلرک نه درجه کتوم اولدقلرینی کوسترمکده در .

ولا یتمزده تخت‌جیلرک مقیم اولدقلری محللرک برقمسی :

۱ - جوان اوغلی موسی کهیا ۲ - بسلاک کهیا ۳ - قیماچاق کهیا ۴ - جلال
اوغلی ۵ - حضر کهیا ۶ - غنی اوغلی حسین کهیا ۷ - مصطفی اوغلی کهیا
۸ - قانی محمد اوغلی ولی کهیا ۹ - جابلاق ولی کهیا ۱۰ - غنی کهیا ۱۱ -
قلندر احمد کهیا ۱۲ - قاشلی علی کهیا کذا ۳۰۰ نفوسلی اگسلی علی کهیا
۴۰۰ نفوسلی بشکهی محمد کهیا ۲۵۰ نفوسلی حضر کهیا ۵۹۰ نفوسلی جابلاق
ولی کهیا محللری واردر . بونلردن بشقه ولا یتمزده بر جوق تخت‌جی محلاتی
موجوددر .

تخت‌جیلر همان عمومیت اعتباریله قیسه به یقین اورنه بویلو ، ابری باشلی ،
یاصی برونلی ، بادم کوزلی ، کوز قباقلری دوشوک الماقلری جیقیق ، سیاه قاش
و کوزلی ، رنکلری بیاض و یا بغدادی ، اغزلری بیوک و اوست دوداقلری قیسه ،
صقاللری سیرکدر . تخت‌جیلرک شیوه‌لری ده محیطک شیوه‌سندن فرقلیدر طرز
تلفظلرنده بر بطائت موجوددر . اولماز دییه‌جک یرده اولماییق ، کله‌بز برنده
کله‌بیک کبی بوکا بکزه در مهجور و غیر مانوس لهجه‌لری واردر .

ارکک‌لرک طرز تلبسی ، یرلی اهالی کبی ايسه‌ده قادینلر اوج بشلی انتاری ، باجالری
باغلی بر شالوار [چنتیان] کیه‌رک ، باشلرینی دخی قرمنی بر بیوک یازمه ابله
بوغجه‌لیرق و کوش زنجیرلر و بشلاک کبی کوش سکلر طاقه‌رق کویلو و عشیرت

قادیلرندن يك نظرده سچيله بيله جك بر خصوصیت قلبسه مالکدرلر . قادیلرندن قطعاً تستر موجود اولمادیغندن ، یوز، کزدان و قسماً کوکس آجیق برحاله در . فوق العاده سفالت اجتماعیه لری دولایسیله اکثریا الیسه لری کیرلی و پزمرده بر حاله بولونور . مع مافیه متادی مساعی دولایسیله عمومیتله قوی البنیه ودموی المزاج اولوب بیاض و قرمزى چهره لریله بر حسن مخصوصه مالک ایسه لرده تشکلاتلرنده کی غلظت نظره چاریمقدن خالی قالماز .

منسوب اولدقلری تاجرك التزام ایلدیکی اورمانلرده صو باشنه یقین بر محله اولا آلاچق دینلان آغاچ داللرندن قبه واری بر قبوله یاپارلر . و بوقبه نك اوزرلربی یوك ایله کچی قیلی قاریشدریله رق بوندن اعمال ایدیلان بر نوع کچه ایله اورترلر . قبه نك اطرافنی دخی دوزکون کسيلمش آغاچ یوقه و ایپرله باغلایه رق صره واری قبادیرلر . بتون خانه اشیا سنی دخی چواللره قویه رق اطرافنه صبرالارلر . آزچوق اغنام و مواشیلری ده بولونورسه ده ؛ صنعتلری بالخاصه آغاچ کسمک و نخته یچمکدن عبارت اولدیغندن ، بو صنعتلرینه لازم اولان بالطه ، ییچنی کچی آلات بولوندرلر . خانه اشیا سنی خصوصنده کویلی عشیرت خانه لرندن داها فضله لوازمه مالک ده کیلردر . بر نخته جینک نروتی ، وسائط نقلیه سنک عبدالله اولچوله بیلور . هر نخته جینک درجه اقتدارینه کوره اعمال ایله دیکی کراسته بی طاشیمغه مخصوص بر و یا متعدد قاطر و بارکیری بولنور . زراعته هوس ایدن پک آزدر . بونلر دائماً تجار نامه ایپلرلر . نتیجه حسابده بورجلی چیقارلر . زیر اشیا نك فیاتی ، بورسه و پیاسه حقنده معلوماتلری اولمادیکی کبی ، تجارک کوستر دیکی ذماتی بلااعتراض قبول ایدرلر . سنه لرجه چالیشیر وینه بورجدن قورتیله مازلر . حساب جاریلری دائماً آجیق طرفه میل ایدر . و بو آجینی مادام الحیات قباته مازلر .

نخته جیلر صنعتلرینک ایفاسی خصوصنده قادیله ارکک عین صورتله چالیشیرلر . زوجهمی اولمیان بر نخته جی [بر یانم بوق] دی به تکلیف اولنان خدمتی ایده من . نخته جینک زوجهمی صنعتک ایفاسی ایچون تفریق قبول ایتمز ایکنجی عضویدر . چونکه آغاچ کسمک بچمک خصوصنده کندیسنه معاونت ایتمک و مثلاً ییچنی نی

مقابلنده چکمک ایچون زوجہ سی ویا هیچ اولمازسه والدہ و همشیره سی بولونق لازمدر .

بر تختہ جی مع عائله ما کنه کبی هیچ بورولمقسزین ایشله مکده در . بر تختہ جی ایچون آلاجنی قیزده آرانیلہ جق باشلیجه مزیت ابی بیجنی قوللانمیدر .
تختہ جیلر صومیت اعتباربلہ قوۃ مغنویہ دن محروم و قورقادرلر . غوغادن ، قبادایسلقدن خوشلانمازلر . انک ایچون عسکرلکدن بک زیاده چکینورلر . کیر ناحیه سنک آق سو طرفلرنده واسپارطہ ده بولنان تختہ جیلرک بر قسی ایرانیلک ادعاسنده در . بعضیلری ایران پساپورطی حاملدر . مع هذا بو پساپورطلر ۳۲۱ سنہ سی تحریرنده اسپارطہ ایله آنطالیہ حدودی آراسنده قفوسه قید ایدلمکسزین قالان بر قسم تختہ جیلرک و قتیلہ قرہ حصارده کی ایران شہندربنه مراجعتله بویله پساپورط استحصال ایتمش اولدقلری و هله سجل نفوسده مقید تختہ جیلردن بیله پساپورط آلانلرک بولوندینی و ساخته محرف پساپورطی حامل اولدقلریده کورلمشدر .
تختہ جیلرک خواص ممتازہ لرینک اک مهمی فوق العاده کتوم اولمایددر . بونلرده جهالت بک عمیقدر . یوقاریده تعداد ایدیلان محلاتده آز جوق اوقور بازار اون کشی بولونماز . اونک ایچون حرکات و معاملاتلرنده برعمای جهالت کوریلور .
دین و مذهب خصوصنده خصوصی برطریقہ و کذی اعتقادلرنجه بککناشی طریقہ سالکدرلر .

فرائض دینیہ دن یالکمز قربان بایرامی نمازینی قیلارلر . وقوچ اولق شرطیلہ قربان کسرلر . دیگر فرائض و تکلیفات دینیہ پی طانیمازلر . الله و پیغمبر خصوصنده اکثریسی هیچ برفکرہ صاحبده کیلدر . مقدمامرسنه بالخاصہ از میرولا یقنده کی بورنوه ناحیه سنک نارلی و نعل دوکن قریہ لرنده ساکن ۱۵۰ - ۲۰۰ خانہ دن عبارت بر قیلہ دن اولق اوزره باشنده بیاض یو کدن اون ایکی دیلی ، سیوری کلاہلی و سیاہه یقین بشیل صاریقلی و قولاقلرده مشین کوپہلی و صقالی قارمه قاریشیق حیدری جبہلی درویشلر کلہرک آیین و واجبات دینیہ لرینی تلقین ایدرلر و بونلره [دده] عنواتی و بررلردی . قادین ارکک عموم تختہ جیلر بو عائله نک تضییق و انحصارنده

ایدیلر . بتون فلا کتلیرنک یکانه مسیبه ایشته بونلردر . کندیلری فوقالهده کتوم اولدیغندن خلق بئینده اعتقادلری خصوصنده برطاقم غریب روایات واردر . فی الحقیقه سری محافظه حیاتلری بهاسنه عهد و پیمان ایتمشلردر . تخته جیلرک اسرارینی فاش ایدن افرادی اعدام ایدرلر . حکم اعدام ددهک ریاستنده وهربری بر خدمت مخصوصه صاحبی اون کشیدن عبارت بر هیئت طرفندن ویریلور . کلن درویشلر کندیلرینه اک مهم اوله رق بروجه آتی جمله بی تلقین ایتمکده درکه بو عادتا آنلرجه بر نص حکمنده در: سری سر ایدنهک دمنه هو . سری فاش ایدنهک ارواحنه یوف .

تخته جیلره منسوب اولوب سنی تورکلردن بری طرفندن نکاح اولنان برقادینک بوذاته افشا آتیه و بوذاتک بعض مراسمه بالذات مشهودی اولوب حکایه ایتدیکنه نظراً بر جوق حکملرک مصدری واجرا آت منبی بومشهور هیئتک مرکب بولوندیغی اون ایکی اعضاتک اسملری بروجه زیردر :

۱ - مربی - دده وکیلی دیمکدر . دده بولندیغی زمان هیئته ریاست ایدر . وجزالریغی تعیین و اجرا ایدر . ۲ - کوروجی - تخته جیلر قباله منسوب افرادک اوبه داخل و خارجنده قباحتلریغی آراشدیرر . و مربی به خبر ویرر . ۳ - آیاجی - اجتماع آنلرنده افراده وقت و محل اجتماعی خبر ویرر . ۴ - سازنده - جمعیتده کرک ارکک و کرک قادینلر رقص ایدرکن ساز چالار . ۵ - جارجی - هر اجتماع و اویون ختامنده حادث اولان کناهلری تمیزله مک ایچون اویون و اجتماع محلی سوپورر . ۶ - میدانچی - اویون اوینانان محلی محافظه ایدر عادتا بکجی دیمکدر . ۷ - قربانچی - ایکی ارکک بربرینک مصاحبی اولدقدن صکره و [سماع چیقارمق] دبدکلری صاغ و صول اللریغی متبادیاً ساللادقدن و بونلرک قرباتی قبول و ذبح ایتدکدن صکره حاضر و نه بیدیره نه دینور .

۸ - رهبر - بونک وظیفه سی یالکیز انشای نکاحده ارکک و قادینی دده به کورتوره رک سجده ایتدیرمکدر . ۹ - ساقی - ایچیله جک مشروبانی داغیدر . ساقیلکده کنجکک اختیارلق آرانماز . ۱۰ - نظارتچی - آیین انشانده خارجدن تورک بوردی ۲۹ - ۴

بر کیمسه اسرارده وافف اولماق انجون او صروده ترصد ایدن کیمسه به دینور .
 ۱۱ - خدمتچی - کرک آیین انناسنده و کرکسه سائر زمانلرده طویلانان محک
 اوقاق تفک خدمتلیری و بالخاصه ددهنک خصوصی خدمتلیری اقبایه مأموردر .
 ۱۲ - ازمیرده مازالد کر عانله لردن کلان و نخته جیلری تحت انحصارده بولونديران
 رئیسدر که بو منطقه به کلنلرک اسملری : سیار ، رضا ، حیدر ، حسن ، ویسل ،
 حضر و مرتضی نامنده کی اشخاصدر .

بو درویشلرک وروده نخته جیلر بایرام کونی کبی احضارائده بولنوب راقیلر
 جلب ایدرلر . بابا و افندی دیدکلیری بو درویشلر کندیلرندن اولان اهالی بی
 محسرسه صوقه رق قادین ، ارکک برلکده عیش و نوش ایله اسرار اوقات ایدرلر .
 بو درویشلر نخته جیلرک معلومی اولان برطاق اشارات و ایمالی کلمات ایله علم و درجه سنی
 اظهار ایتدکن صکره سازجاله رق عشرت ایدیلرک آیین جم اجرا ایلک و نخته جیلرک
 پیئنده کی ، عاوی بی حل و فصل ایتک و جزای نقدی آله رق کناهکارلری عفوایک
 کبی حرکائده بولورلر . آیین جه ، اوله نغمه مش اولان ارکک و قادینک کیرمی
 ممنوعدر . نخته جیلر بو درویشلره اودرجه قابیلورلر که برتون تروت موجوده سنی
 فدا ایتدکن چکینمزلر . بوندرجه مناهی : ذم و غیبت ایتمه مک ، بالان سوبله مه مک ،
 حق غیره تعرض ایله مه مک کبی حقیقه " اخلاقاده منهی احوالری وار ایسه بو
 حاللر کندی مسدکدنن غیری اشخاص انجون حرام اولمقدن جیقه بیلور .
 نخته جیلرک اک بیوک جرمی : بر نخته جی قادینک سنی بر آدمله مناسبت غیر مشروعه ده
 بولمیسدر . جبرآیله بو حال واقع اولسه اوقادینی جمیتلرندن طرد ایلک و حکومتجه
 دیوما سندن قورقازلرسه احما ایلک صورتلریله جزالندیرلر . حضرت بکتاش
 ولی به وبو طریق مشاهیرینه فوق العاده حرمت بسلرلر . آل عبا به قارشی بیوک بر
 حرمت طویارلر . محرمک اون کوننده بعضاً رمضان اوروجنه مشابه و بعضاً ده
 متبادیاً طوزلی بیهرک وصو ایچمامک صورتیله اوروج طوتارلر . و هممه حال عاشورا
 پیشورلر . اک بیوک امللری اهزه بکتاشیهنک قبرلینی زیارتدر . سنی اهالیدن
 قیز آلمدقلری کبی قیز دخی و برمزلر . و سنیلره قارشی داخل غیظ و قهر

بسه دکدری حرکات محضیه لرندن حس اولمقده در . طبیعتلرنده خشونت اولمدی
ایچون شقاوت کی مسالکه داخل اولانلری پک اندر اوله رق کورولمشر . ایمالی
واوستی قابلی سوزلرده برقدسیت و فوق العاده لک حس و ظن ایدرلر . نه قدر بی معنا
اولورسه اولسون ایمالی بر سوز قارشوسنده مسحور اولورلر . مدنی واجتماعی
اصوللره التفاتکار اولیان تخته جیلرده دو کون و نکاح اصولی دخی پک باشقده در .
برده لیقانی تاهل مراد ابتدیکنده عشرتندن بکندیکی قیزله اول امرده کوریشهرک
سویشدکن سوکرا برکون قیزک جادیری جوارینه کله رک قیزه انتظار وار صبراده
ذاتاً معلومانی اولان قیز دخی جیقه رق برابرجه فرار ایدرلر . مراسم ازدواج
بویله باشلار . در حال طرفین منسوبینی بیتنده مدهش بر مسئله ظهور ایدر . قیزک
ولسی فضله آغیرلق آله بیلیمک ایچون شکایت ، کورولتویه ، عدم موافقته قیام
ایدر . آرمیه متوسطلر کیره رک [سکنز ، اون ، بکرمی] نه مقدار قرار لاندیررلر
آلتون لیرا آغیرلق آله رق آری لیری بولورلر . کورولتی فصل اولنجه یه قدر داغده
اخته ایدن قیزله اوغلان قاری قوجه اولمش بولنه رق داغدن اینر ، خانه لیرینه کلیرلر .
بونلرده نرم کی نکاح قیقم ، دو کون یا بق عادتلری بوقدر . تشریک حیاتلیرینه
مساعده و نکاحلری رئیسلی حضور بیل و بعضی مراسله اجرا اولونور . نکاحی
اجرا ایدیه جک اولان ارکک وقادینک بویونلیرینه برر مندیله باغلانه رق و مندیله رک
اوجندن طونیه رق رهبر واسطه سیله دده نک حضورینه کتیریلیر . و سجده
ایتدیریلیر . عقد نکاحی اجرا اولنه جق طرفینی مطلقا دده یه کونوره جک اولان
رهبردر .

یکدیگرینی اقناع ایتک ایچون بمین ایتک ایجاب ایتدیکنده کتاب الله و یا اسم الله
اوزربنه قسمله بمین ایتزلر . یینلری مثلا (اون امامک قانی ایچیم) ضرزنده
ویا خود (قابو اشیکنی و یا اوجاقلنی اوپمک) صورتیه در .
کندی عشرتلری بیتنده فحشیات دخی مهم میوباندن ایهده بو خصوصده
صلابتلری بوقدر . اصول وراثت دخی آیری برقاعده به تابعدر . بر تخته جی طاله
رئسی حال حیاتنده مراوغلنی اولندیردکجه خانه اشیا سی و جادیر لوازمی و صنعتلیرینه

حاند آلات وادوانی ووسائط نقلیه بی اعطا ایدرک آنلره آبری خانه یابار. وقیزلرینی دخی آغیرلق مقابلنده صاته رق حین وفاتنده خانه سنده قالان اک کوچک اوغلی متوفانک بشقه علاقه دار وارنی یوقش کبی بتون متروکاتنه مالک اولور. قیزلر وراثت حقندن محرومدر. مع مانیه منفعتنه تعلق ایستدیکی تقدیرده بر هیچ شرعی تقسیم وراثت اینچون حکومته مراجعت ایدنلری دخی وقوع بولمقده در.

عادتلرنده طلاق و متعدد زوجه آلمق بوقدر. بک نادراً برلیردن کوردرک بوکبی وقایعک حادث اولدینی واردر.

تحت جیلرک اسرارانکیز اعتقادانه شهرت بولمش اولدقلرینی بوقاربده سوتیشدک. بونلرک اعتقادلری حقنده معلومات آلمق، اسرارینه واقف اولمق حقیقه منکلی بر مسئله در. بیوکنندن کوچوکنه قدر هیچ بریسی اعتقادات و غنعاتی قطعاً خارجه افشا ایتمز. هر نه سوریلورسه بیلمم ایله مقابله ایدرلر. شوقدار وارکه آاز برتماس نتیجه سنده ابوبکر، عمر و عثمان حضراتی هیچ سومدکری کبی بو اتم ایله مسی اولانلردن ده نفرت ایستدکری آ کلاشیایر. دها بر آاز فضله جه تماس ایدیلیرسه عموم سنیلردن ده متنفر اولدقلری کوریلور. بوقاداری بر آاز ظاهری اولدیغندن بونلرک یالکیز علوی و بکشتاشی اولدقلری ظن ایدلمکده در. کندیلریله برابر سنه لرجه بولنش اولان سنیلر آنجق بوقادار آ کلابه بیلمشلردر. مسئله بی تعمیق ایتمک خصوصنده کونلرجه آره لرنده قالمق، صیقی تماس ایتمک، هرتماسده یالکیز آل رسولک علویقتندن، مناقبندن، حکایات و مصالحلردن، مبالغه لی مدحیه لرندن بحث ایتمکه برابر، ابوبکر، عمر و عثمان و خاصه معاویه ویزیدک خطالردن دم اورمق، هله آره صیرا معاویه، یزید و مروانه لعنت ایتمکده ده اینجاب مصلحت اولدیفی آ کلامشدم. آنجق بویله جه بر آاز امنیت و اعتماد قازاندقن صکره اک عقلیلرندن بریسی سلمان فارسی، حقنده کی معلوماتی سوردی. بو سوالدن اعتقادلرنده سلمانک ده مهم بررکن تشکیل ایستدیکنی حس ایتدم. آنک ده بودینه خدمت ایلدیکنی وقایع تاریخیه بی، شمانلی برر برر صایدقن صکره، کندیسنی بک جوق قدیس

ابتدی کمی علاوه ایلدم. خوشنه کیتیش اولمیلندرکه.. سلمان کوره جک اولورسه
طایه بیله جکمییم؟. دیه سوردی.

بوسوزدن اضره لریک تصویرلری ویا فطوغرافیلرینک کندیلرنده بولونه جغنی
درک ایتدم. ومبارک یوزینی کال حرمتله کورمکه آرزوم اولدینغی وبوخصوصه
یک جوق استفاده ایده جکمی واکا قارش صمیمیت آرنه جغنی سویلدم. بونی
افشا ایتدیکنن نادم کبی کوردی. ومحترزانه وقت آخره تعلیق ایتیش ایسه ده
فرستی قاجیرماق ایچون خبلی اصرارم اوزرینه بنی یالکز خانه سینه کوتوره رک
قابولری قیاندی. ولوحه پی شیمدی به قادیار هیج کیمسه به کوسترمه دیکنی سویلدکن
سکره دیگر بر اوطه دن تخمیناً ۵۰×۶۰ مقیاسنده جاملی وکوزل چرجیوه لی بر
لوحه کتیردی.

لوحه یک تمیز ایدی. هر حالده احتراملی بر موقعدن ایندیرلمش اولمیلدر.
لوحه نک تعلیق اولوندینی اوطه پی کوسترمدی. لوحه قالین برکاغد اوزرینه صولو
بویا اوله رق [۱۲۹۴] تاریخنده یعنی الی برسنه مقدم یاپیلدینی حالده یکی یاپیلمش
کبی لکه سز طور ییوردی. نه کاغده اوفاجق برلکه نه ده بویاسنده بر صولغوناق
واردی. بوندن اکلاشیلورکه لوحه مقام احترامدن وکونش ضیاسی کورمه بن بر
موقعدن ایندیرلمشدر.

لوحه ده کال اعتنا ایله یاپیلمش سکز سیاه عرض دیدار ایدیوردی. هر بر
سیانک اوزرنده کوزل بر تعلیق خطیله اسملری یازیلی اولدینی ایچون اشخاصی
تفریق ایتمکه کوچلک چکلمز. کنارلرده کوزل وکرفت بر نوع خطوط،
وبویالی اوفاق چیچکلر آراسنده آتیده ذکر ایدیله جک اولان ابیات فارسیه و
۱۲۹۴ تاریخی موجوددر. سکز سیانک دردی قاعد ودردی قائم وضعینده
وخیالی بر خرمالق موقعنده تصویر ایدلمشدر. اوکلرنده معین شکلنده بر پارکه
دوشمنش کبی ساده سیاه خطلر وارد.

بر آز مرتفعجه وصول طرفده اینجه ویشیل صاریقلی وباشنده آلتی دیلملی بر
هراقیه، صبرتنده قویو یشیل وکنیش جبهلی، سیاسی تفریق اولنه میه جق درجه ده

بیاض و اوزونجه بر پجالی اولان (کویا) حضرت محمد در. دیز اوزرینه اوطورمش و دیزنده یالیز سطرلی اوقاق بر کتاب اولدینی حالد اوستنه صاغ الینی قویش و سول الیله صاغنده اوطوران حضرت علی به بر آاز اوزانمش ده بر شیر سویلیور وضعینده در. باشک اوزرندن آلتون هاله موجود در. دیزینک آلتنده و دوشه مه به قویش داها بیوجک و آچیق بر کتاب کوریللیور که آتیده بر فقره ابله اشارت ایده جکم و کندیلرنجه قیمتسز بر کتاب اولسه کرکدر.

هاله نیک بر آاز اوستنده « جناب رسول الله علیه و آله » یازیلیدر. حضرت رسولک قارشوسنده عینی وضعینده و لوحه تماشاکرانه یوزینی چویرمش ذات حضرت علیدر.

حضرت علی ، خفیف قرمزی جبه کیمش و دیزلری اوزرنده بولنان قینسز و جاتاللی ذوالفقاری ایکی الیله طونبور. بونک ده باشنده عینی سیتمده هاله وارد در. بر آاز فوقنده « اللهمک آرسلافی عرض دیدار ایتدی . برده نیک آرقه سنده اولورسه کلیر، معناسنده اولان [اسدالله بر وجود آمد . دیپس برده « رجه بود آمد] یازیلیدر.

حضرت محمدک بر آاز اشاغینده دیز اوزرینه اوطورمش و پیغمبرک الیسی رنگنده جبهلی و مقصومه بر وضعینده اوطوران حضرت حسیندر. حسین صاغ الی کوبکنه قویش و مینی مینی سول الیله قارشوسنده و حضرت علینک آلت طرفنده اوطوران امام حسنه بر شیر سویلیور کی وضعینده در. باشی بر آاز سوله طوغری میلیدر.

قارشوسنده امام حسن عینی وضعینده و باباشنک کیدیکی بر نه رنگنده رجه بی لابسدر. صاغ الی کوبکنه و سول الینی دیزینه قویش بر جوجوق وضعینده در. بونلرک هر ایکسی ده هاله لی اولوب بر یسنک باشنک اوستنده امام حسین دیگرینک امام حسن یازیلیدر. ساریقلری اوقاق ، قیه لری دیلملی اولمقله برابر فضله اوله رق بونلرده بونلرندن اشاغی به طوغری ساریقلمش کنیش ویشیل طایلسانه بکنز بر شیر وارد در.

بودرت ذاتک باشندہ کی ہالہ لر حضرت عیسیٰ و مریمک تصویر لرندہ کور دیکمز
یوارلاق ہالہ لرک عینی ایسہ دہ تپہ لری بوقاری بہ دوشرو بر آز سیوریدر . یالدرلی
ہالہ لردہ بوقاری بہ طوغری براقچ اینجہ و قرمزی چیز کیلر اوزامشدر .

عمار یاسر ، ابوذر حضرت علینک بر آز سولندہ و سلمان پاک ایلہ مقدار حضرت
محمدک بر آز صاغندہ بطور تعظیم کارانہ ایلہ اللری چاراز واری اولہرق ایافندہ درلر .
سلمان پیغمبرہ دہا یقین و آجیق یشیل اوزون الیسہ لیدر . مقدار عینی وضعیتدہ
والیسہ سی قرمزیتراق ، ابوذر علی بہ یقین اوزون جبہ لی وجبہ نک الشندہ اوزون
اینجہ قرمزی و بیاض چیز کیلی حما قومانشدن معمول آنتاریسی کورونیور

عمار یاسرک الیسہ سی بطایع جانیدر . دردی دہ عینی وضعیتدہ ہینک باشندہ
اینجہ یشیل صاریفی الہ آلف دیلملی و اوزری دوکملی تقیہ لری واردر . حسن
ایلہ حسیندن ماعداسی سیاہ و سیرک صقاللی اولوب سلمان پاک آرقہ سی بر آز
قنبور و طوب صقالی ہم بیاضدرکہ اختیار لغندن کنبہ در .

لوحنک صاغ طرفندن و آلت کنارندہ قرمزی مرکبہ یازمش ارنویامدیغم
روبحہ برامضا و [1877] تاریخی موجوددرکہ رسمی یابان رومک امضاسی ولدینی
محققدر . رسمک یازیدن ایکی سنہ صکرہ یابیلدینی آکلاشیلور . رسم ہر حالہ
دیگر بر رسمدن قویہ ایدلمش و بلکہ دہ روم اعزہ لرینہ مخصوص بعض علاوہ لردہ
یابیلمشدر .

رسمک اوست طرفندہ کی ابیات :

دست هست دامن تو یا علی مدد . از جان و دل محب توام یا علی مدد

برجان خارجی زدہ ام بچہ جون اسد . خون حسین میطلبم یا علی مدد [۱]

صاغ طرفندہ کی بیت :

ندید و نہ بیند دگر روز کار

جوان جون علی تیغ جون ذوالفقار [۲]

[۱] وراقی الی سنک انککدر یا علی مدد . جان و دلدن سنک محبت یا علی مدد .
خارجیلرک جانہ آرسلان کی بچہ اوروجی ہم .. حسینک قنتی طلب ابدیجی ہم یا علی مدد .
[۲] علی کی جوان ، ذوالفقار کی قلیچ دنیا نہ کورمش و نہ دہ کورہ جکدر .

آلت طرفنده کی ابیات :

بیشه ایجاد رب اله المین یکشهر داشت. از برای دشمنان مصطفی یکشهر داشت
مادر کیتی نزا ده در جهان مثل علی. اسهان کویا که در طرکش همین یکطبر داشت
صول طرفنده کی بیت :

یا علی یا علی فدای نومن

من قربان خاکبای نومن ۱۲۹۴ یازیلدر .

الهمده بر فطو ضراف ما کنه سی بولونسه یدی، خانه صاحبک بر قاج کره دیشاری به
چیماسندن بالاستفاده فوطو ضرافینسی جکمک ایچون وقم مساعد ایدی .
بوخصوصده فرصتی قاجیرمش اولدینمه اسف ایتدم. لوحه بی احترامله اعاده
ایتدم . ممنونیتیمی اظهار ایله تشکر ایتمکی ده اونونمدم . ابرتسی کونی بینه بر جوق
مناقیدن بحث ایدلدی. ومناسبتسز معناسز بر طاقم سؤالدرینه جواب وبرمکه جالیشدم؛
محبتسز اوزامشدی . فرصت بوله زق علی ایله محمدک هانکیسنگ افضل اولدینفی
سوردم . مخاطبم بوراده فضله جه دوشوندی . بونلرک هرا یکیسنگ برر قباح
ایشلدکلربی، ویکدیگرندن قبل تفریق اولمیدینفی، بری اولمادن دیکرینک اوله میه جفتی
بحث ایتدکدن سوکرا آکلاشلمیه جق درجه ده خفیف برسسه برشیر میرلاندی؛
ونهایت دیدی که د بکا اوپله کلپور که آدم نه ایسه موسی ده اودر . موسی نه ایسه
عیسی ده اودر . عیسی نه ایسه علی ده اودر .

حضرت محمدک قباحی حضرت عایشه بی آلق مسئله سی اولدینفی اعتراف ایتدیه ده،
حضرت علینک قباحی بر درلو سوله مدی .

نماز اوروج حقنده کی فکربنی سوردم . کیمه فرض ایسه او قیلسون جواب
مختصر یله مقابله ایتدی. قران اون جزؤ ایکن نصل اولوبده اونوزده ابلاغ ایدلدیکنه
دائر اولان سؤالنه قارشی جواب وبره مدم . اوده ابضاح ایتدی .

یوقاریده اشارت ایتدیکم برده دوران کتاب اونلرجه قیمتسز عدایتدکلری
علاوه لی قرآن اولسه کرک . بونلرک تناسخه قائل والوهیتک حاشا حضرت علیه
نجلی ایتدیکی اعتقادنده اولدکلری اکلایشلیور . اون ایکی امامی تقدیس ایدر لر .

مستقل کتابلری یوقدر . دنیله بیلیرکه نخته جیلرده مستقل و معلوم اولان بر طریقت یوقدر . هرکن مختلف طریقت منسوب مشایخ ، اعتقادلربنه بررشی علاوه ایتمشدر . طریقتلرنده شیعیلک ، بکتاشیلک ، جمفریلک ، باطنیلک و جلی برصورنده حلول و تناسخ واردرکه کور کورینه بو طریقت خلیطه سنه سالکدرلر و دینلری افرندن اغزه انتقال ایتمکده درلر . بکتاشیلره عائد و حضرت علی حقنده یازیلان مبالغه لی مناقبی حاوی کتابلری سوه سوه اوقورلر .

• بونلرده اوروج و نماز اولمدینی کبی شراب و راقی بی حلال دییه ایجدکلری اعترافلریله ثابتدر . خانه لرنده آبدستخانه بولنمیوب آبدست بوزارکن برابرنده صو کوتورمدکلرینی دفعاتله کوردم . بونلرک اساسات اسلامیه دن نه درجه یه قدر تباعد ایتمکلری مارالذکر وقایعدن آکلاشلدینی حالد ، ضربیدرکه ، بریسنک وقوع وقائنده برقیسی مرحاله بر خواجه بولوب بیلدیکمز وجه اوزره مراسم دینییه بی یاپارلر . برقیسی ایسه طوغریدن طوغری به کندیلری یعنی بابالربنه و بولنمازسه وکیلنه ییقاته رق کومرلر . موتا ایچون آجی آجی باغیرمق عادتلری جاریدر . صیقیشدیرلدقلرنده آبدست آله رق نمازده قیلارلر . معاویه به ، یزیده و مروانه بول بول لغت ایدرلر . ابوبکر ، عمر و عثمان حضراتی هیچ سومزار . تکه لره ، یاتیرلره ، رؤیایه فوق الحد اعتبار ایدرلر . تربه لره فضله جه قربان کسرلر . یمکدن صو کرا سنیلردن کیزلی اوله رق تثلیث اشارتی یابدقلربی - طول مدت کویلرنده هالان - برسی افاده ایدیور .

۶ نیسان ۱۹۲۶

آ نطایه تورک اوجاغی تاریخ انجمنی رئیس وموزه مدبری

سلیمان فکری